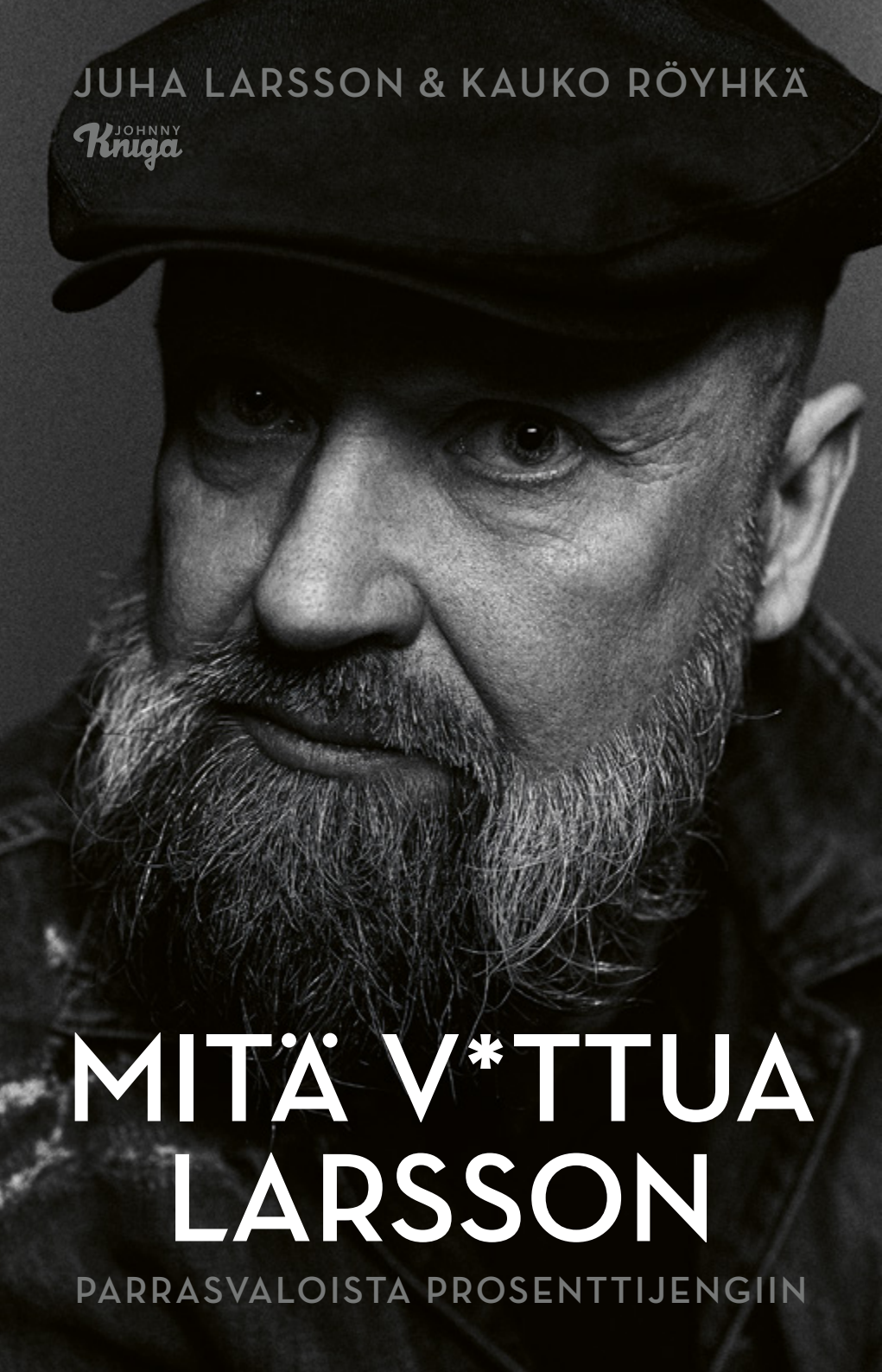

A black and white close-up portrait of a man with a full, grey beard and mustache. He is wearing a dark, flat cap. His eyes are looking slightly to the left of the camera. The lighting is dramatic, with strong shadows on the right side of his face.

JUHA LARSSON & KAUKO RÖYHKÄ

JOHNNY
Kniga

MITÄ V*TTUA LARSSON

PARRASVALOISTA PROSENTTIJENGIIN

JUHA LARSSON & KAUKO RÖYHKÄ

MITÄ
V*TTUA
LARSSON

PARRASVALOISTA
PROSENTTIJENGIIN

JOHNNY KNIGA • HELSINKI

Ensimmäinen painos

© Juha Larsson, Kauko Röyhkä ja Johnny Kniga 2026

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-228-9

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi

SISÄLLYS

SISÄLLISSOTA ITÄVÄYLÄLLÄ	7
FAUNIN ILTAPÄIVÄ HASANILLA	15
AD JOLLA OLI HD	22
SYNTYNYT JULKISUUTEEN	29
KULTAINEN NUORUUS	45
KOULUPUDOKAS	62
TARINAN AMMATTILAINEN	73
VOITTO	79
UUSI KIERROS	98
PARRASVALOT	110
KOLIKON TOINEN PUOLI	133
SUURIN HEIKKOUTENI	142
FAMILY FIRST	153
MUUTOKSEN TUULET	173
PARRASVALOISTA PIDÄTYSKUVIIN	198
OIKEUS JA KOHTUUS	207
APOKALYPTINEN MEDIADRAAMA	225

ROTAT PÖYDILLÄ 231

HUKKAAN HEITETTY AIKA 240

VAPAUUS 256

UUSI ALKU 262

ONNENI KUKKULOILLA 282

SAATANASTA SEURAAVA – MUTTA YKSI YLOSPÄIN 296

ROMAHDUS 315

POSTTRAUMAATTINEN KASVU 332

LOPPUSANAT 345

SISÄLLISSOTA ITÄVÄYLÄLLÄ

Vanhan Toyotan moottori ulvoi suorituskykynsä rajoilla ajaessamme täyttä vauhtia pitkin Itäväylää. *Mistä vitusta nää reiät tähän auton kojelautaan on tullu ja milloin – saatana, niitä ilmestyy koko ajan lisää!* Kesti ohikiitävän hetken ymmärtää, että meitä jumalauta oikeasti ammutaan.

Odotapas hetki – peruutan vähän taaksepäin.

Piti vain veljellisesti käydä kopauttamassa Turpoa ja Urpoa turpaan. Luvassa oli käytösrangaistus, fyysinen muistutus, useista tekemisistä ja tekemättä jättämisistä.

Minä olin osa kurinpalautusjoukkuetta, koska pystyin muita velikultia paremmin verbaaliseen ajatusten vaihtoon, ja tunnustusti tarvittaessa myös erinomaisesti fyysiseen kommunikatioon. Brutsku oli kerhon asekersantti, ja siinä ominaisuudessa hän vastasi myös tarvittavista kurinpitotoimenpiteistä. Ralli, joka oli suurikokoinen, hyväntahtoinen ja auttavainen sielu, oli mukana pelkästään fyysisten kykyjensä takia, lähinnä varmistamassa ja pitämässä huolta, ettei meille pienemmille vain sattuisi mitään, jos ja kun asiat fyysisiksi eskaloituisivat. Ja olettaa saattoi, että niin todennäköisesti tapahtuisi.

Turpo ja Urpo olivat kerhosta juuri eronneet, tai oikeammin, juuri erotetut jäsenet. He tiesivät tehneensä väärin, isosti, useasti, eri tavoin ja eri henkilöille. He osasivat odottaa jotain

tapahtuvan. Tiedossa oli myös, että entiset velikullat eivät olleet kovin vastaanottavaisia fyysiselle kritiikille.

Herrat olivat piileskelleet viimeiset viikot luotiliivit yllään ja aseet käsissä. Koko ajan ne olivat vetäneet piriä ja kuumotelleet tulevia kurinpitotoimia. Sellaisten itsemurhalentäjien kanssa pitää valmistautua kaikkeen, toivoa parasta ja pelätä pahinta.

Olimme ajaneet Turpon talolle siinä toivossa, että tavoitaisimme herrat sieltä. Saavuimme kahdella autolla Siilitien loppupäässä sijaitsevan kerrostaloyhtiön parkkipaikalle. Ensimmäisessä autossa minä ja kuskina Ralli, toisessa Brutsku. Nousimme autoista pesismailat kädessä katuvalojen läikittämään loppukesän yöhön.

Kerrostalon rapun edessä seisoj Urpon farkku-Mersu. Se kertoi karkulaisten olevan paikalla.

Seisoimme ulkona parkkipaikalla, kun minulle tuli yhtäkkiä vahva tunne, etiäinen, että olen ollut tässä tilanteessa aikaisemminkin. Tunne oli kuin kohtaaminen elokuvasta, jonka olin nähnyt ja jota en olisi halunnut nähdä.

Toisessa elämässä, vain muutamaa vuotta aikaisemmin, olin seisonut toisten valojen alla – palkintogaalan punaisella matolla, palkinto kädessä ja kansainvälinen mainosalan huippu taputtamassa takanani. Nyt seisoin toisen yön alla, toisten miesten rinnalla, pesismaila kädessäni.

Valveuni yritti kertoa minulle, että olen väärässä paikassa, väärään aikaan, tekemässä väärää asiaa.

Pimeä rappu kirkastui ja pian etsimämme kaksikko pelmahti rapusta luotiliivit yllään. Siinä samassa valveuneni muuttui todeksi. Turpo otti nopealla liikkeellä jotain taskustaan ja osoitti meitä kohti. Kädessä saattoi olla ase.

Samassa kaverukset jähmettyivät sekunniksi paikalleen nähdessään Brutskun kanarialinnunkeltaisen Volkswagen

Polon ja heti perään meidät seisomassa rivissä siinä parkki-paikalla. Brutsku taisi käydä hieman ylikierroksilla, ja välit-tömänä vastareaktion Turpon käden ojennukseen Brutsku veti aseensa esiin ja alkoi mitään sanomatta ampua varoitus-laukauksia rapun eteen pysäköityyn farkku-Mersuun. Turpo ja Urpo syöksyivät suojaan auton taakse ja siitä kuin aropuput pakoon talon nurkan taakse pusikoihin.

Mitä vittua juuri äsken tapahtui? Koko episodi kesti koko-naisuudessaan vain muutaman ohikiitävän sekunnin.

– Nyt vittuun täältä, Brutsku huusi silminnähden tapahtu-neesta hämmentyneenä.

Sen enempää neuvottelematta juoksimme autoille ja pois-tuimme paikalta, Brutsku omalla kanarialinnunkeltaisella Polol-laan ja me harmaalla Toyotalla. Metroaseman vierestä oikealle ja sitä kautta nousu tyhjälle Itäväylälle. Ralli painoi pienemmän vaihteen sisään ja tallan lattiaan. Pitkällä Herttoniemen suo-ralla Toyota sai viimein kiihdytettyä itsensä nopeusrajoituksen yli. Tien vasemman puolen pensaat sekä oikean puolen melu-muurin graffitit vilistivät ohi nopeutuskuvana.

Ajoimme hieman hämillämme juuri sattuneesta odottamat-tomasta ammuskelusta kohti Alppilassa sijaitsevaa kerhon tal-lia. Mitä vittua me sinne ylipäätään juuri tapahtuneen valossa edes lähdimme? Noh, ajattelimme mennä ottamaan bisset rau-hassa ja miettimään äsken tapahtunutta, kun ei nyt oikein tul-lut siinä hetkessä mitään muutakaan järkevää mieleen. Kesä-yö ei kyennyt peittämään Rallin kasvojen kalpeutta. Brutskua ei näkynyt, ei ollut ollut aikaa katsoa, mihin suuntaan hän oli paikalta poistunut.

Olimme lähteneet hieman soitellen sotaan – tai kun emme lähtökohtaisesti olleet suunnitelleet lähtevämme sotaan, niin emme myöskään olleet suunnitelleet, mitä tehdään jos jotain tapahtuu.

Siinä kohtaa pistin merkille kojelautaan ilmestyneen pienen pyöreän reiän. Sitä katsoessani ilmestyi toinen. Ja kolmas. En kuullut muuta kuin vanhan koslan äärirajoillaan valittavan koneen. Vilkaisin ulos takaikkunasta ja näin, että tuttu, äsken kovia kokenut Urpon Mersu lähestyi meitä kovaa vauhtia. Molemmista sivuikkunoista näkyi ulos ojentuneet kädet, ja niissä aseet.

– Meitähän jumalauta ammutaan, totesin.

Ralli nyökkäsi ja veti päätään olkapäiden väliin. Kaasu oli jo pohjassa, kovempaa ei enää päässyt.

– Ne saavuttaa meitä! Pitäisikö sun ampua takaisin? Ralli ehdotti.

Rullasin jäykällä käsikahvalla ikkunaa alas ja kaivoin yksimillisen Beretan esiin. Väänsin itseni polvilleni penkille ja kurottauduin lantiota myöten ulos ikkunasta. Ampuma-asento antoi käyttöön vasemman käden, oikealla pidin kiinni etupenkin selkänojasta. Navakka ilmavirta puski takaraivoon, ojensin aseensa kohti takaa-ajajia. Laukausten äänet katosivat nieltyn tienhen ja kaikuivat joillekin muille kuin meille.

Siinä samassa Ralli repäisi minut takaisin sisään.

– Pidä kiinni, Ralli huusi ja painoi jarrut pohjaan.

Kosla nyökkäsi nokalleen, vauhti petti ja samassa täytti vauhtia takaa tullut Mersu sujahti rinnallemme. Se ei ollut ehtinyt hidastaa. Sekunnin ajan autot kulkivat rinta rinnan. Sen sekunnin ajan katsoin suoraan kuskin sivuikkunasta ulos. Siellä kaksi viikkotolkulla valvonutta piripäätä osoitti meitä aseilla, käsivarren mitan päässä.

Tiputtauduin penkiltä jalkatilaan ja painoin itseni niin pienen kasaan kuin ihmisen saa. Samassa sivuikkunat pirstoutuivat päällemme.

Luodit rei'ittivät auton kyljet. Ralli yritti painaa itsensä niin pieneksi ja alas kuin ratin takana pystyi. Kumpikaan ei nähnyt eteen. Kuulimme vain ulvovan tuulen ja käsiaseiden paukkeen.

Sitten Ralli kiskaisi ratista rajusti oikealle.

Yllättävä liike sai minut pyörimään pitkin poikin jalkatilaa ja ohjaamoa. Auto kurvasi piennar pöllyten alas Kulosaaren liittymästä. Nostin itseni takaisin ylös penkille istumaan.

Takaa-ajajat eivät ehtineet reagoida, ja Mersu jatkoi Itä-väylää eteenpäin. Joku suojelusenkeli meillä oli kyydissä: yksikään muutaman metrin päästä ammutuista laukauksista ei ollut osunut meihin.

Nostin mielessäni kuskille hattua. Tiukasta tilanteesta huolimatta Ralli oli osannut tehdä taktisen liikkeen. Ilman sitä olisimme todennäköisesti tulleet Turpon ja Urpon ampumiksi. Sen verran tosissaan pojat tuntuivat olevan, eikä meidän vanhalla Toyotalla olisi päässyt uudenkarheaa Mersua pakoon.

Ralli istui hiljaa naama peruslukemilla, puristi rystyset valkoisina auton rattia ja lasketteli täsmälleen nopeusrajoitusten mukaisesti lähiön läpi.

Karistettuumme takaa-ajajat suuntasimme takaisin Itä-väylälle ja jatkoimme matkaamme kohti kerhotilaa. Edelleen huono idea, mutta siinä kohtaa ainoa.

Kun kerhotilan pihassa olimme nousseet seulaksi ammutusta ja savuavasta autosta ulos, ja minä olin sovittamassa avainta kerhotilan oveen, Mersu kaarsi pihaan renkaat ulvoen.

Nähtyään meidät Mersu kiihdytti ja yritti ajaa päällemme. Pääsimme juuri ja juuri autoa pakoon sisään, ja minä kiskaisin oven kiinni perässämme. Auto jarrutti oven eteen, ja Turpo ja Urpo ampuivat lippaansa tyhjiksi oven läpi. Tilan perällä olleen baaritiskin takana näkyi kerhoveljiä, tiskin äärellä istui lauma kutsuvieraita.

Oven läpi ammuttiin niin, että seinän rappaukset ja paneelilastut vain roiskuivat. Kerhotilassa sisällä oli kohtuu sekava tunnelma. Isännät ja vieraat eivät oikein aluksi uskoneet tai sisäistäneet sitä, mitä tapahtuu.

Syvän hiljaisuuden keskeltä kuului vain poispäin kaasutava Mersu. Lippaat tyhjennettyään Turpo ja Urpo pakenivat paikalta kumit vinkuen.

– Mitä vittua just tapahtui? joku kysyi.

– Palataan siihen myöhemmin, mutta nyt vieraat vittuun täältä! Ellei halua putkaan yöksi tai useammaksi, joku vastasi.

Alkoi nopeatempoinen kerhotilan tyhjentäminen vieraista ja muista ylimääräisistä paikallaolijoista, sillä oli päivänselvää, että muutamassa minuutissa paikka olisi täynnä seriffejä, kuten kohta olikin. Hetkessä kerhon edustalla ja koko lähitienoolla välkkyi sinisiä valoja.

Me livahdimme Rallin kanssa Alppilan kaduille ja jäimme röökille erään talon nurkan syvennykseen katsomaan sinisten valojen lähes loputonta tulvaa, joka pyöri kerhon nurkilla. Sen seurauksena kerrostalojen ikkunoihin syttyi lisää lamppuja ja uteliaita naamoja ilmestyi seuraamaan sirkusta. Oli suoranainen ihme, ettei meitä siinä hetkessä havaittu ja otettu kiinni. Helvetillinen määrä kiinniottoja sen päivän ja seuraavien viikkojen aikana kyllä tapahtui.

*

Minut otettiin lopulta kiinni muutaman kuukauden perästä.

Olin pakomatalla. Kiertelin moottoripyörällä ja autolla ympäri Suomea. Pysyttelin paikoillani muutamia päiviä, viikon pari korkeintaan. Viimeiset pari viikkoa olin Kotkan-osaston vieraana. Siellä olisin viihtynyt pidempäänkin. Kotkalaiset veljet olivat kerhon parasta A-ryhmää, ja keskustan terassit ja karaokebaari täynnä mukavia ihmisiä.

Eräänä päivänä Kotkan keskustassa terassilla istuessani huomasin tunnuksettoman valkoisen pakettiauton, joka pyöri

torin ympärillä ja pysähtyi sitten. Sieltä kuvattiin minua ja seuraavaksi tapahtuu.

Puhelimeni oli sekaisin kuin seinäkello, ilmiselvä merkki aktiivisesta teleseurannasta. Kiitin kotkalaisia vieraanvaraisuudesta ja ilmoitin jatkavani matkaa. Hyppäsin vielä sisään-ajossa olleen Harley-Davidson CVO Street Gliden satulaan, laitoin sen stereot täysille ja suuntasin moottoritietelle kohti Helsinkiä.

Olin ajanut vasta muutaman kilometrin, kun täysin tyhjästä perääni ilmestyi pillit ulvoen kaksi moottoripyöräpoliisia, jotka viittoivat minulle. Meinasin aluksi pysähtyä niille sijoille keskelle moottoritietä, mutta seriffit viittoivat minua jatkamaan eteenpäin levähdyspaikan liittymästä sisään. Lähestyin levähdyspaikkaa, ja samassa, kuin taikauskusta, kimpussani oli toistakymmentä huppupäistä erikoisukkoa. Minut nostettiin pyörän päältä sen vielä liikkuessa ja raudoitettiin ilmassa ennen kuin jalat edes koskivat maata. Pyörä, joka rauhallisesti jatkoi matkaansa ilman minua, otettiin haltuun ennen kuin se ehti kaatua.

Jumalauta, miten taitava kiinniotto! En ehtinyt sanoa kissaa ennen kuin koko tilanne oli jo ohi ja minä käsi- sekä jalka-raudoissa istumassa poliisiautossa.

Hieman minua hymyilytti. Ehkä tunsin jopa jotain outoa helpotustakin. Pitkä ja henkisesti kuluttava pakoilu oli ohi.

Poliisiauton takapenkillä, käsiraudoissa, muistin yhtäkkiä äitini ilmeen. Sen katseen, jolla hän oli vuosia aikaisemmin istunut Kansallisteatterin aitiassa ja katsonut omaa isäänsä lavalla. Siinä katseessa oli yhtä aikaa ylpeys ja pelko. Mietin, mitä äitini ajattelsi, jos hän näkisi minut juuri nyt. Ja mietin, miten helvetissä selittäisin hänelle matkan siitä samasta aitiosta tähän takapenkille.

Muutamat huppupäät tulivat kiittämään, kun annoin ottaa itseni kiinni niin rauhallisesti.

Hieman hämmästelin kommenttia, mutta sitten ymmärsin. Rikosnimike, jolla olin etsintäkuulutettu, oli kaksi murhan yritystä. Itäväylän episodi oli väritetty koko Suomen historian rajuimmaksi kerholaisten keskinäiseksi yhteenotoksi, joten minun oletettiin olevan erittäin vaarallinen, aseistettu sekopää.

Minulla ei tietenkään ollut aikomustakaan ruveta leikkimään pyssysankaria virkavallan kanssa. Siinä leikissä hopea on jo etukäteen jaettu.

Moni ei tiedä, kuinka taitavia ja koulutettuja meidän virkavallan edustajat varsinkin erikoisyksiköissä ovat. Minä olin saanut oppia sen juuri.

FAUNIN ILTAPÄIVÄ HASANILLA

Istuin neuvotteluhuoneessa hieman takakenossa ja katselin ulos.

Huhtikuun aurinko teki sen, minkä se Helsingissä aina tekee – se sai ihmiset uskomaan, että kaikki on mahdollista. Se riisui turhan varovaisuuden pois. Ajatus lähtee liikkeelle. Keho seuraa perässä. Olin jo valmiiksi liikkeessä, vaikka istuin paikallani. Innostus pyrki suuhun asti, mutta nielin sen vielä. Odotin, että Timo aloittaa.

Ulkona Pursimiehenkadulla joku käveli liian kevyin askelin vuodenaikaan nähden. Kuten aina huhtikuussa Helsingissä, kun talvi on juuri päättynyt eikä kukaan halua myöntää, että saattaa vielä sataa lunta. Toimiston ikkunasta katsottuna kadut näyttivät aina samalta: ihmisiä, autoja, jotka ovat menossa jonnekin.

Hasan & Partners ei ollut tavallinen mainostoimisto. Se oli Suomen paras. Toimisto sijaitsi Pursimiehenkadun ja Telakkakadun kulmassa, vanhan kaapelitehtaan rakennuksessa, ensimmäisessä kerroksessa entisen elokuvakoulun tiloissa. Hasan oli kansainvälisesti noteerattu, parhaimmillaan maailman viiden parhaan mainostoimiston joukossa.

Parhaat toimistot ovat kuin joukkueita, joissa jokainen tietää roolinsa – ei papereista, ei toimenkuvista, vaan siitä, miten asiat oikeasti toimivat. Hasan oli täynnä huippuammattilaisia.

Ketjuja oli monta, ja jokaisella oli oma voimansa – erilaisia kokoonpanoja erilaisiin peleihin ja erilaisille asiakkaille. Ketjut eivät syntyneet organisaatiokaavioista. Ne syntyivät ihmisistä. Siitä, kun joku ottaa huoneen haltuun silloin, kun painetta on eniten. Kun joku pystyy tuottamaan hetkessä jotain sellaista, mitä ei voi ostaa eikä tilata.

Timo Everi oli executive creative director ja copywriter. Minä olin co-creative director ja art director. Roolit eivät koskaan olleet paperilla määriteltyjä, mutta käytännössä täysin selviä.

Me olimme yksi näistä ketjuista.

Emme ainoa emmekä muiden yläpuolella. Mutta parhaimmillamme pelasimme yhteen tavalla, joka sai aikaan kovaa tulosta.

Minä rakastan omaa ääntäni. Rakastan ottaa tilan haltuun, johtaa keskustelua, nousta tarvittaessa isommallekin lavalle. Olen tottunut siihen, että minua kuunnellaan. Mutta Timon kanssa se oli lähes mahdotonta.

Hän rakasti omaa ääntään vielä enemmän kuin minä omaani. Hän oli siihen myös oikeutettu. Timo pystyi puhumaan pitkään. Todella pitkään. Monologeja, jotka jollakulla toisella olisivat hajonneet viidessä minuutissa, mutta hänen suussaan ne rakensivat jotain. Ajatuksia, rytmiä, energiaa. Hän ei pelkästään täyttänyt tilaa, hän vei koko tilan mukanaan. Harvoin se oli tylsää, jos koskaan. Timo on aidosti helvetin älykäs. Ja ennen kaikkea innostavaa kuunneltavaa.

Timossa oli karismaa. Mutta oli siinä muutakin. Ikään kuin hän aina löytäisi ja pukisi sanoiksi sen, mitä huoneessa jo leijui, ja antaisi sille verbaalisen muodon.

Annoin hänelle tilaa, koska tiesin, mitä tapahtuu, kun hän pääsee vauhtiin. Ja rehellisesti sanoen nautin siitä. Se oli osa meidän dynamiikkaa. Timo puski. Minä luin huonetta. Katsoin, kuka nyökkää liian aikaisin – heistä ei yleensä ollut

päätöksentekijöiksi, vaan innostujiksi, jotka seuraavana päivänä muistavat kaikki epäilyt, jotka he olivat hetkeksi unohtaneet. Katsoin, kuka epäröi – heissä oli usein se oikea päättäjä. Se, joka kantoi vastuun eikä uskaltanut täysin hukkuu innostumiseen. Katsoin, kuka yrittää näyttää varmemmalta kuin on – heitä pystyi kallistamaan suuntaan tai toiseen, jos tiesi miten. Ja katsoin, missä kohtaa ajatus meni läpi. Sillä hetkellä jokin muuttui. Joku lopetti kynällä näpräämisen.

Tarkkailemisessa olin hyvä. Huoneen lukeminen on taito, jota ei voi oppia kursseilla eikä kirjoista. Se on läsnäoloa yhdistettynä vuosien paineen alla hankittuun kykyyn tehdä pienet korjaukset ennen kuin tilanne vaatii suurempia.

Asiakas istui pöydän toisella puolella. Sliipattu puku. Selkä suorana. Katseessa odottavaa intoa, jossa oli mukana pieni, lähes huomaamaton jännitys. Hän halusi uskoa tähän. Hän halusi nyökätä. Hän halusi olla se, joka tunnistaa hyvän idean oikeassa hetkessä.

Mutta samaan aikaan hän pelkäsi. Ei meitä, vaan sitä, että Timon esittämä visio saattoi olla liian iso. Liian rohkea. Liian näkyvä. Jos hän sanoisi kyllä, hän sitoutuisi. Hän epäröi, seisoi ponnahduslaudalla varpaillaan.

Timo lopetti. Huoneeseen jäi kaiku. Hiljaisuus oli ladattu. Kuin ennen ukkosta.

Asiakas avasi suunsa: – En mä oikein tiedä...

Timon otsaan ilmestyi ryppyjä. Niin syvät uurteet, että niihin voisi kylvää varhaisperunaa. Ja samassa hetkessä asiakas muuttui. Se näkyi sekunnissa. Hän kutistui. Hartiat laskivat millimetrin. Katse haki turvaa pöydän pinnasta. Hän ymmärsi itsekkin – jollakin kehon tasolla ennen kuin pää ehti käsittellä – että se ei ollut oikea lause tähän kohtaan.

Hiljaisuus kesti sekunnin liian pitkään.

Sitten se tuli.

– EI NÄMÄ OLE MITÄÄN VITUN EHDOTUKSIA, Timo vastasi.

Se ei ollut raivoa. Se ei ollut show'ta. Se oli varmuutta – puhdasta, kylmää, kiistämätöntä varmuutta. Timo ei ollut aggressiivinen. Hän oli absoluuttisen varma. Itsestään ja minusta, siitä työstä, jonka olimme tehneet. Hän ei sietänyt sen aliarvostamista. Ei asiakkaalta. Ei keneltäkään. Ja kun se raja ylitettiin, hän puolusti työtä kuin puhveliuros laumaansa.

Purin alahuultani ja käänsin katseeni ikkunaan. Nauratti, mutta vain sisäisesti. Huhtikuun aurinko oli siirtynyt asteen tai kaksi länteen. Minulla oli noin kolme sekuntia aikaa päättää, miten tästä jatketaan. Pidin ne kolme sekuntia ominani.

Me emme koskaan pilkanneet asiakkaita. Mutta me tiesimme olevamme oikeassa. Asiakas on aina oikeassa – paitsi silloin kun on väärässä. Ja tässä oli se hetki.

Asiakkaat eivät tulleet Hasanille hakemaan jotain kivaa ja keskinkertaista. He maksoivat toimistolle isot rahat siitä, että se sanoi ääneen sen, mitä muut pelkäsivät sanoa. Tämä toimisto nosti riman korkealle ja pystyi myös ylittämään sen. Siksi nämäkin asiakkaat istuivat pöydän toisella puolella sliipatut puvut yllään ja selkä suorana. He halusivat uskoa. He halusivat, että joku on täydellisen varma oikeassa olemisestaan. Asiakkailta vaadittiin vain ja ainoastaan luottamusta.

Se luottamus ansaittiin joka kerta uudestaan. Ei tittelillä. Ei portfoliolla. Aivan sama, kuinka kauan oli alalla ollut. Ainoastaan sillä oli merkitystä, mitä tuotiin pöytään. Kun idea oli oikea, sen tunsi selkärangassa. Sen tunsi ennen kuin asiakas oli avannut suutaan.

Ei painostusta. Ei lisää argumentteja. Ollaan vain hetki hiljaa. Annetaan idean leijua alas kuin laskuvarjo sen jälkeen, kun hyppääjä on tömähtänyt maahan. Idea ottaa oman paikkansa asiakkaiden mielessä.

Ei ideoita koskaan ollut valmiina missään pöytälaatikossa. Ne olivat pitkän ja armottoman luovan prosessin lopputulemia. Usein satojen tuntien tuloksia. Siksikin niitä oli lupa puolustaa niin voimakkaasti.

Idea tähän kampanjaan ei ollut meinannut syntyä millään. Olimme vääntäneet sitä monta päivää. Mutta mitään ei ollut syntynyt. Ei mitään, mitä olisi voinut esitellä. Ei mitään, minkä alle olisi ollut halukas laittamaan nimensä.

Yhtenä aamuna katsoin Timoa. Timo katsoi minua. Kum-pikaan ei sanonut mitään. Nousimme ylös ja lähdimme ulos. Ei kokousta, ei brainstormausta fläppitaululle, ei edes lappua, jossa ilmoitimme, minne häivyimme. Emme sanoneet kenellekään yhtään mitään.

Se oli meidän tapamme ratkaista umpikuja. Kaupunki, ihmiset, kävely torilla, pulut nokkimassa muruja, hajuveden lehdus väentungoksessa – mikä tahansa, mikä rikkoi tutun rytmin. Helvetin usein menimme toimistoa vastapäätä olevalle kuntosalille vetämään tiukat treenit. Kun ympäristö vaihtui, ajattelu vaihtui. Kun lopetti väkinäisen yrittämisen, jotain pääsi läpi.

Ei se ole sen mystisempi prosessi. Paras työ syntyy, kun keho on liikkeessä ja mieli on vapaana. Kun paine on päästetty hetkeksi irti – ei hylätty, vain laskettu hetkeksi lattialle – niin idea, joka on lymynnyt koko ajan siellä jossakin, löytää raon työntyä esiin.

Istuimme lopulta jonnekin. Tilasimme kahvit. Ja siinä se tuli. Yksi lause, joka kuulosti ensin vitsiltä. Katsoimme toisiamme. Yksi kuva, joka ei sopinut mihinkään – kunnes se sopi kaikkeen. Se oli siinä.

Ei tarvinnut analysoida. Ei tarvinnut testata. Ei tarvinnut kysyä kolmea muuta mielipidettä. Tiesimme kun tiesimme. Lähdimme takaisin toimistolle, emme epäilevinä, emme toivovina, vaan varmoina. Varmuus ei tule ylimielisyydestä. Se tulee

siitä, että on tunnollisesti tehnyt kaiken, mikä piti tehdä, ja sitten päästänyt irti, jotta oikea idea pystyi löytämään tien.

Timon sanat asiakkaalle eivät olleet turhautunut purkaus. Se oli julistus. Emme olleet miellyttämistä tai ehdottelubisnessä. Olimme asiantuntijaorganisaatio ja vieläpä poikkeuksellisen hyvä sellainen. Meidän tehtävämme ei ollut miellyttää eikä tehdä, mitä asiakas pyytää. Meidän tehtävämme oli tehdä parhaamme, jotta asiakas saa sen, mitä tarvitsee, eikä sitä, mitä luulee haluavansa. Siitä meille maksettiin.

Emme koskaan myyneet kompromisseja. Myimme asiantuntijuutta. Ja asiantuntijuus ei ole kauppatavara, jota voi puollittaa tai laimentaa ilman, että se lakkaa olemasta asiantuntijuutta.

Se, että autoimme asiakkaidemme liiketoimintaa menestymään, oli meille kunnia-asia. Ei myyntipuhe. Ei tyhjä arvolupaus. Kunnia-asia. Sellainen, josta ei tingitty – ei aikataulun, ei budjetin, ei asiakkaan epävarmuuden takia.

Se oli asenne, joka ei aina miellyttänyt kaikkia. Eikä sen ollut tarkoituskaan.

Hasanilla oli paljon hyviä tekijöitä. Erinomaisia yksilöitä. Kovia ketjuja, joista jokainen osasi voittaa oman pelinsä.

Mutta jokaisella ketjulla on oma pelinsä. Meidän pelimme oli se, jossa ollaan tasatilanteessa ja aikaa on kaksi minuuttia jäljellä. Peli, jossa pöydän ääreen istuvat ne, joille häviäminen on fyysisesti vastenmielistä. Emme pelanneet varman päälle. Emme suojelleet itseämme. Pelasimme voittaaksemme.

Se oli meidän pelimme. Timon ja minun.

Kun tiesimme olevamme oikeassa, emme kysyneet lupaa. Veimme homman siihen pisteeseen, jossa vaihtoehtoja ei enää ollut. Ottakaa tämä tai menkää jonnekin muualle, missä teille tarjotaan jotain keskinkertaista. Kukaan ei koskaan halunnut valita keskinkertaista.

Yhteistyömme ei ollut aina kaunista. Se oli suoraa, kovaa ja välillä liikaa. Timo sanoi asioita, joita ei ehkä pitänyt sanoa sillä äänenpainolla siinä hetkessä. Minä saatoin olla tilanteessa läsnä tavalla, joka ei jättänyt paljon tilaa epävarmuudelle – ei omalle eikä muiden. Sellainen dynamiikka kuluttaa. Se ei sovi kaikille. Mutta se tuotti tulosta. Koska se oli rehellistä. Kumpikaan meistä ei ollut Hasanilla tekemässä keskinkertaisia töitä.

Standardi on asetettu sisältäpäin, kun sparrauskaverisi pakkottaa paremmaksi – ei kiittämällä eikä kannustamalla, vaan vaatimalla. Kun on jo käyttänyt kaiken energian, ja kaveri sanoo: tehdään uudestaan – vaikka deadline on huomenna. Se on ainoa ympäristö, jossa oikeasti kasvaa.

Kun katson taaksepäin sitä aikaa, en muista yksittäisiä palaverimuistioita tai presentaatioita. En muista toimeksiantoja tavoitteineen tai budjetteineen. En muista aikataulujen venymisiä enkä myöhäisiä iltoja ennen isoja presentaatioita. Mutta muistan energian.

Muistan sen, miltä tuntui astua toimiston ovesta sisään aamulla tietäen, että päivä tulee olemaan täynnä yllätyksiä. Muistan, miltä tuntui tehdä töitä jonkun kanssa, joka ei hyväksy vähempää kuin sen, että antaa parhaansa – ja jolta odottaa samaa.

Voi pojat, se oli hienoa aikaa!

SUOMEN PARHAITEN PALKATTU MAINOSMIES.
JULKISUUTEEN SYNTYNYT, MENESTYNYT YRITTÄJÄ.
VANKILAAN TUOMITTU PROSENTTIJENGILÄINEN.
YKSI JA SAMA MIES.

Juha Larsson on kokenut enemmän kuin moni ehtii kolmessakaan elämässä. Kouluja käymättömästä nuorukaisesta tuli 1990- ja 2000-luvulla yksi Suomen halutuimmista ja kansainvälisesti palkituista mainonnansuunnittelijoista.

Salamavalojen täyteinen elämä vaihtui yhdessä yössä pidätyskuviin: prosenttijengiin liittynyt Larsson oli mukana ammuskelussa Itäväylällä Helsingissä ja sai vankilatuomion kahdesta murhan yrityksestä.

Vankilan jälkeen Larsson rakensi uudestaan menestysuran yrityskonsulttina, kunnes vastaan tuli todellinen romahdus.

MITÄ V*TTUA LARSSON on ravisteleva, yllättävä ja armottoman rehellinen tarina julkisuuteen syntyneen miehen menestyksestä ja menetyksistä, hyvistä ja huonoista ihmissuhteista – ja posttraumaattisesta kasvusta.

Siitä, mihin pelottoman intohimoisen uteliaasti eletty elämä voikaan viedä.

